

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Møteinnkalling

Utvalg: **Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Møtested: , Teams

Dato: 24.06.2026

Tidspunkt: 14:30

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
AU 8/2026	Godkjenning av innkalling og saksliste		
AU 9/2026	Saksframlegg - AU- Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - organisert ferdsel - 2026 - liryppetaksering - Selbu fjellstyre		2026/7053
AU 10/2026	Saksframlegg - Skarvan og Roltdalen NP - Stjørdal - Sunndal - organisert ferdsel - 2026 - taksering av lirype - Fjellstyrene i Stjørdal og Meråker		2026/7469
AU 11/2026	Saksframlegg - Skarvan og Roltdalen NP - Rangeldalen NR - organisert ferdsel - 2026 - rypetaksering - 2026-2028 - Statskog SF		2026/8101
AU 12/2026	Eventuelt		

AU 8/2026 Godkjenning av innkalling og saksliste /

Arkivsaksnummer: 2026/7053-3

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 18.06.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Skarvan og Roltdalen og Sylan	9/2026	24.06.2026

Saksframlegg - AU- Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - organisert ferdsel - 2026 – 2028 - lirypetaksering - Selbu fjellstyre

Innstilling fra forvalter

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Selbu fjellstyre dispensasjon til organisert ferdsel med løs hund i forbindelse med taksering av lirype langs fastsatte takseringslinjer, i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, i perioden 5.august – 20. august for årene 2026-2028.

Vilkår for dispensasjon:

1. Taksering skal kun foregå langs forhåndsdefinerte takseringslinjer som vist i kart jf. figur 1. Hver takseringslinje kan kun gjennomføres én gang per sesong.
2. Takseringen bør gjennomføres så sent som mulig i tillatt periode av hensyn til fugle- og dyrelivet.
3. Det skal gjennomføres dialog med beitenæringen før taksering for å avklare lokalisering av dyr og evt. tilpasse gjennomføringen.
4. Hundene skal være minimum 2 år, erfarne og godt dresserte, samt ha gyldig «sauerenhetsbevis». Hundene bør også ha «rein-renhetsbevis».
5. Hundene skal til enhver tid være under kontroll og slipp skal kun skje under aktiv taksering, slik at unødig forstyrrelse av dyrelivet unngås.
6. Hundene skal være tydelig merket med «taksering». Deltakere skal være kjent med vernebestemmelsene i nasjonalparken. Gyldig dispensasjon tas med under takseringen.
7. Årlig rapport skal sendes innen 15. september og skal inneholde:
 - a. Antall gjennomførte takseringslinjer og gjennomføringsdatoer
 - b. Antall ekvipasjer
 - c. Vurdering av bestandssituasjon for lirype
 - d. Observasjoner av forstyrrelser og hendelser knyttet til dyreliv, beitedyr og andre brukerinteresser
 - e. Andre relevante forhold av betydning for verneverdiene
8. Dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom vilkårene ikke overholdes eller dersom kunnskap tilsier uakseptabel påvirkning.

Vedtaket fattes med hjemmel i forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark § 3 punkt 5.2 og naturmangfoldloven § 48.

Begrunnelse

Taksering av lirype gir nødvendig kunnskap for bærekraftig høsting og forvaltning. Tiltaket medfører ferdsel og bruk av løs hund i begrenset omfang og i en avgrenset periode. På

bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget § 8, vurdering av samlet belastning § 10 og bruk av kontrollerte hunder i tråd med angitt metode § 12, vurderes påvirkningen på naturmiljøet som lokal og forbigående.

Tiltaket gjennomføres etter den mest sårbare perioden i hekke- og yngletiden, og vilkårene stiller krav som reduserer risiko for forstyrrelse av fugl, vilt og beitedyr.

Nasjonalparkstyret vurderer derfor at tiltaket ikke er i strid med verneformålet eller påvirker verneverdiene nevneverdig jf. § 48 i naturmangfoldloven.

Viktig informasjon

Dette vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Søker må i tillegg innhente øvrige nødvendige tillatelser, for eksempel grunneiertyllatelse og dispensasjon fra kommunen.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Selbu fjellstyre har i en årrekke gjennomført taksering av lirype i Roltdalen statsallmenning som grunnlag for forsvarlig bestandsforvaltning. Metoden som brukes er «Distance samling» jf. se vedlegg. Det benyttes hunder med gyldig aversjonsbevis for sau og rein for å redusere forstyrrelse av beitedyr. Takseringen planlegges gjennomført i perioden 5. – 20. august.

Selbu kommune har gitt tillatelse til bruk av hund i båndtvangstiden til formålet i medhold lov om hundehold jf. § 9 e – (hund med særskilt bruksformål, unntak fra sikringsreglene).

Det er etablert til sammen 18 takseringslinjer i området, hvorav 16 av disse ligger i sin helhet innenfor Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. To linjer ligger innenfor et område underlagt foreløpig vern (Prestøyia). En linje (nr.15) er justert slik at den ikke lenger berører Stråsjøen-Prestøyen naturreservat.

Figur 1: Kart som viser takseringslinjer for lirype i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark.

Selbu fjellstyre søker om flerårig tillatelse til å bruke hund i båndtvangstiden for å gjennomføre liryppetaksering (organisert ferdsel) i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i perioden 2026-2028.

Hjemmelsgrunnlag

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen har fått myndighet fra Miljødirektoratet til å forvalte Skarvan og Roltdalen nasjonalpark jf. § 62 naturmangfoldloven, i tråd med gjeldende vedtekter fastsatt 19.01.2024.

1. Verneforskrift for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark jf. § 3 punkt 3.1 og 5.1/5.2.
2. Naturmangfoldloven § 48 jf. § 4 i verneforskriften.

Delegering

Nasjonalparkstyret kan gi arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven og verneforskriftene i enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene. I møte 05.06.2026 ble behandling av saker om liryppetaksering diskutert, og AU fikk myndighet til å treffe vedtak i sakene.

Verneformål – forskrift

Formålet med nasjonalparken er å ta vare på et i det vesentligste urørt fjell- og skogområde typisk for regionen. Det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander skal sikres.

- *Det er også et formål å verne om kulturminner og sammenhengen mellom disse, særlig de kulturminnene som er knyttet til kvernsteinsdrifta.*
- *Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.*
- *Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.*

Generelt om dyrelivet - § 3 punkt 3.1

Dyrelivet, herunder hj, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse....

Generelt om ferdsel - § 3 punkt 5.1.

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

Organisert ferdsel - § 3 punkt 5.2

Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer om ferdsel og ferdselsformer skal følge av forvaltningsplanen, se [§ 5](#)

Forvaltningsplan

[Retningslinje 4.1 – ferdsel – organisert ferdsel](#)

- For ferdsel som krever tillatelse kan det søkes flerårige dispensasjoner.
- Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår som sikrer ivaretagelse av verneverdiene ved utøvelse av den organiserte ferdselen, herunder vilkår om å unngå hekke- yngletiden for berørte arter.

Naturmangfoldloven

§ 48 i naturmangfoldloven

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig....

Begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis.

§ 6 naturmangfoldloven - generell aktsomhetsplikt jf.

Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5.

Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Presedens

Behandling av søknad om lirypetakst innenfor nasjonalparken er relevant for Selbu fjellstyre, Fjellstyrene i Stjørdal og Meråker, samt Statskog SF sine eiendommer i Meråker, som ikke inngår i statsallmenningene. Søknader fra disse aktørene likebehandles. Tillatelse til taksering gis i perioden 05. august – 20. august i nasjonalparken. Ved ny behandling bør det vurderes å stille krav om at alle hunder også skal ha «rein-renhetsbevis». Tidspunktet for taksering bør også vurderes mtp. gjennomføring nærmere båndtvangstiden 20. august, samt tettheten av takseringslinjer i sårbare fuglelokaliteter.

Vurdering

Naturmangfoldloven § 7 tilsier at de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet, når tiltaket berører naturverdier.

§§ 8-12 - naturmangfoldloven

Verneverdiene i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark er knyttet til både urørte naturtyper, vegetasjon, dyreliv og kulturminner, særlig kulturminner knyttet til kvernsteinsdrifta.

Takseringen vurderes ikke å påvirke naturtyper eller vegetasjon, siden gjennomføringen foregår til fots av et begrenset antall personer i en begrenset periode. Men ferdsel og slipp av hund, spesielt i sårbare lokaliteter med myr- og våtmarksområder ved Kvern fjellsvatna og innover mot Kalviskinnsfloene og Rimsjøen, vil kunne medføre lokal, forbigående forstyrrelse av fugl og dyreliv. Dette er områder med registreringer av ulike forvaltningsmessig viktige arter; lappspurv (EN), samt kadaverfunn fra ulike rovdyr (EN), granmeis (VU), fiskemåse (VU), , jaktfalk (VU), jøkelstarr (VU), mørkskjellet vokssopp (VU), svartand (VU), gjøk (NT), rødstiik (NT), heilo (NT). Virkningen av forstyrrelsene fra tiltaket, vurderes likevel som akseptabel, siden arbeidet blir gjennomført i perioden 5. august til 20. august, når fugle- og dyrelivet er mer robust mot forstyrrelser, sammenlignet med tidligere i hekke- og yngletiden. Takseringen bør så langt praktisk mulig gjennomføres i siste del av perioden.

Det er viktig at det kun slippes hund ved taksering av angitte takseringslinjer, og at fugle- og dyrelivet beskyttes mot all unødig forstyrrelse. Taksering av lirypebestanden har blitt utført av Selbu fjellstyre i en årrekke, og det er ikke rapportert om uheldige virkninger fra tiltaket tidligere jf. § 8 og § 12. Føre-var-prinsippet vurderes derfor ikke som relevant å vektlegge i saken jf. § 9.

Forstyrrelsene er også begrenset til at to personer (linjefører og hundefører) følger hver takseringslinje (ca. 2-3 km) med en fuglehund, som av søker området langs takseringslinja, en gang i løpet av perioden. Det er 16 slike takseringslinjer innenfor nasjonalparken. Antall km takseringslinje er under det som er optimalt for bestandskartlegging med denne metoden. Belastningen er dermed ikke større enn nødvendig for å få utført bestandskartlegging av lirypebestanden. Det er viktig at det brukes erfarne og godt dresserte fuglehunder, som kan kontrolleres ved oppflukt av fugl. Linjetaksering ved hjelp av hund for å innhente kunnskap om bestandsnivå for lirype, vurderes til å være en miljøforsvarlig teknikk og driftsmetode jf. § 10 og 12.

Noen av takseringslinjene berører sone A med spesielle bestemmelser om kulturminner og kulturmiljø knyttet til kvernsteinsdrift. Ferdsel til fots med fuglehund vurderes ikke å kunne påvirke kulturmiljø og kulturminner negativt såfremt taksørene er kjent med vernebestemmelsene jf. § 8 og 10. Det vurderes som lite sannsynlig at tiltaket vil kunne medføre miljøforringelse, men dersom det skulle oppstå skader på verneverdier, vil tiltakshaver kunne bli pålagt retting av disse jf. § 11.

Sau og rein beiter i området. Ferdsel med hund vil kunne forstyrre beitedyr, og det er derfor spesielt viktig at hundene som brukes har dokumentert aversjonsdressur, som forebygger at beitedyrene påvirkes negativt under takseringen. Så langt har tilbudet for aversjonsdressur mot sau vært større enn mot rein. Av hensyn til den praktiske gjennomføringen av takseringen, brukes bør og ikke skal om «rein-renhetsbevis» i en overgangsperiode. Dette for at tilstrekkelig antall hunder skal få denne dokumentasjonen.

Dersom det er beitedyr langs takseringslinja, må gjennomføringen avvendes til beitedyrene har trukket vekk, slik at unødige forstyrrelser unngås. Beitedyra skal ikke jages vekk. Dialog med beitenæringene i forkant av takseringen, vil gi nødvendig informasjon om lokaliseringen av beitedyra. Det må også vises nødvendige hensyn til friluftlivet i området jf. § 8 og 10.

§ 48 - naturmangfoldloven

Basert på miljørettsprinsippene i §§ 8-12 vurderes tiltaket ikke å være i strid med verneformålet i nasjonalparken, eller til å påvirke verneverdiene nevneverdig.

Begge vilkårene for å kunne gi dispensasjon er vurdert:

1. ikke i strid med verneformålet – tiltaket vurderes ikke å gå på bekostning av biologisk mangfold og urørt natur. Tiltaket fremmer bærekraftig forvaltning og tradisjonelt friluftsliv for allmennheten.
2. ikke nevneverdig påvirkning av verneverdiene – forstyrrelsene av fugle- og dyrelivet vurderes å være begrenset og forbigående. Vilkår er satt for å redusere identifisert risiko for forstyrrelse fra ferdsel med løs hund på fugl, særlig i viktige våtmarksområder, og for å unngå konflikt mellom hund og beitedyr. Tiltaket gir viktig kunnskap, og nytten for tiltakshaver vurderes som større enn de begrensede ulempene for verneverdiene.

OM HØNSEFUGLTAKSERINGENE

I august hvert år gjennomfører en rekke større og mindre rettighetshavere bestandsregistreringer i form a linjetaksering med stående fuglehund. Disse takseringene danner i mange områder grunnlaget for jaktforvaltningen, men vil etter hvert også bli viktige for å belyse trender i størrelsen på rypebestandene. Videre vil disse være et viktig grunnlag for forskning på hvordan hønsefugler generelt, men kanskje særlig lirype, forventes å respondere på klimaendringer og andre endringer i naturmiljøet. På disse sidene vil vi beskrive viktige momenter om takseringene. Mer om hvordan arbeidet er organisert finner du **her**.

METODIKK

Overvåkingen av hønsefugl er basert på «Distance sampling»- eller avstandsmetoden. Denne metoden har vært benyttet til å beregne antall individer og tetthet (antall pr. arealenhet) av en rekke arter, og det finnes en omfattende vitenskapelig litteratur om metodens forutsetninger og egnethet. Metoden synes å være velegnet for å estimere tettheten av de ulike hønsefuglartene basert på linjetaksering, og har vært grundig evaluert i ulike forskningsprosjekter. Likevel er det viktig å merke seg at resultatene alltid vil være et estimat, og aldri et nøyaktig tall på tettheten i et område. Estimatenes presisjon (usikkerheten i estimatet) og nøyaktighet (hvorvidt estimatet treffer den sanne, men ukjente tettheten av fugl) er avhengige av kvaliteten på studiedesign, feltgjennomføringen og dataene som kommer inn.

Les mer ...

PRAKTISK GJENNOMFØRING AV TAKSERINGENE

Det aller meste av gjennomføringen i felt utføres av frivillige mannskaper, etter avtale med rettighetshaverne som organiserer takseringen. Mange av disse er organisert i lokale avdelinger av Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) eller tilhører ulike fuglehundklubber. En stor andel av de som utfører takseringer har gjennomført kurs i linjetaksering med fuglehund, men det er pr. i dag ingen krav om dette. Det jobbes imidlertid med et **revidert kursopplegg**, og hvorvidt dette kurset blir et krav for alle taksører i framtiden er ikke avklart.

Les mer ...

ANALYSER OG RAPPORTERING TIL RETTIGHETSHAVERE

Når takseringene er gjennomført i et område, vil disse vanligvis analyseres og en rapport sendes tilbake til rettighetshaveren. Analysejobben er for tiden fordelt mellom forskere ved NINA og INN. I disse rapportene fokuseres det på tre variable:

1. Tetthet av fugl (antall fugl pr. kvadratkilometer)
2. Tetthet av voksne fugl (antall pr. kvadratkilometer)
3. Årets kyllingproduksjon (målt som antall kyllinger pr. par for rype, og antall kyllinger pr. høne for skogsfuglartene)

Siden kvaliteten på resultatene avhenger av kvaliteten på arbeidet som gjøres under takseringen, må taksørene kunne skille li- og fjellrype og de må kunne alders- og kjønnsbestemme ryper som letter på kortere eller lengre avstand. Skal de taksere i skog må de kunne arts- og kjønnsbestemme skogsfugl. De bør dessuten ha god kjennskap til bruk av kart og kompass og bruk av GPS. Mannskapet må vite hva som er viktig for å få riktig resultat, og dette blir gjennomgått på takseringskurs. Reglene for takseringa setter grenser; man har dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene langs takseringslinjene, men ikke en generell dispensasjon for hele terrenget.

Les mer ...

Nasjonalparkstyret for Skarvan
og Roltdalen og Sylan
v/Nasjonalparkforvalter Lars Slettom

Dato 25.5.2026

Søknad om bruk av hund ved lirype-taksering – Selbu fjellstyre

Selbu fjellstyre har i en årrekke taksert lirype i Roltdalen statsallmenning dette for å få et godt grunnlag for å forvalte bestanden på en forsvarlig måte. Metoden som blir brukt er «Distance sampling» (avstandsmetoden)

Dette innebærer at det brukes hunder under takseringen, tillatelse til bruk av hund med dette formålet er gitt av Selbu kommune i medhold av lov av 4.juli 2003 nr.74 om hundehold (hundeloven) § 9 bokstav e.

Alle hunder som blir bruk til dette formålet kan forevise gyldig avesjonsbevis for sau og rein, dette er et krav som Selbu fjellstyre setter til sine takstekviparser. Selbu fjellstyre ser det som nødvendig at hunder som brukes til dette formålet har de nevnte bevis og at forstyrrelsen av beitende dyr blir minst mulig.

Takseringen vil foregå i tidsrommet 5 -20 august. Konsentrert om færrest mulig dager. Det er lagt ut til sammen 18 taksering linjer i de områdene Selbu fjellstyre forvalter rypebestanden, 16 av disse ligger i sin helhet innenfor Roltdalen statsallmenning og 2 linjer ligger i området i Prestøyen som nå er under behandling for å bli lagt under Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Linje 15 (rød på kart, vedlegg) har en kort strekning som ligger i Stråsjøen og Prestøyen naturreservat.

Selbu fjellstyre vil med dette søke nasjonalparkstyret om tillatelse til å bruke hund ved taksering av lirypebestanden i årene 2026, 2027,2028. Taksering fra 5 august til 20 august det enkelte år.

Vh
Unni Killi
Selbu fjellstyre

Bankgiro:
4285 07 90692
E-post :
Unni.killi@selbu.kommune.no

Postadresse:
Gjelbakken 15
7580 Selbu

Kontoradresse:
Gjelbakken 15
7580 Selbu

Tlf.mob.: 975 59 758

Arkivsaksnummer: 2026/7469-2

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 18.06.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Skarvan og Roltdalen og Sylan	10/2026	24.06.2026

Saksframlegg - Skarvan og Roltdalen NP - Stjørdal - Sunndal - organisert ferdsel - 2026 - taksering av lirype - Fjellstyrene i Stjørdal og Meråker

Innstilling fra forvalter

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Fjellstyrene i Stjørdal og Meråker dispensasjon til taksering av lirype med hund i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i perioden 05.08 – 20.08 for årene 2026-2028.

Vilkår for dispensasjon:

1. Taksering skal kun foregå langs forhåndsdefinerte takseringslinjer som vist i kart jf. figur 1. Hver takseringslinje kan kun gjennomføres én gang per sesong.
2. Takseringen skal gjennomføres så sent som mulig i tillatt periode av hensyn til fugle- og dyrelivet.
3. Det skal gjennomføres dialog med beitenæringen før taksering for å avklare lokalisering av dyr og evt. tilpasse gjennomføringen.
4. Hundene skal være minimum 2 år, erfarne og godt dresserte, samt ha gyldig «sauerenhetsbevis». Hundene bør også ha «rein-renhetsbevis».
5. Hundene skal til enhver tid være under kontroll og slipp skal kun skje under aktiv taksering, slik at unødig forstyrrelse av dyrelivet unngås.
6. Hundene skal være tydelig merket med «taksering». Deltakere skal være kjent med vernebestemmelsene i nasjonalparken. Gyldig dispensasjon tas med under takseringen.
7. Årlig rapport skal sendes innen 15. september og skal inneholde:
 - a. Antall gjennomførte takseringslinjer og gjennomføringsdatoer
 - b. Antall ekvipasjer
 - c. Vurdering av bestandssituasjon for lirype
 - d. Observasjoner av forstyrrelser og hendelser knyttet til dyreliv, beitedyr og andre brukerinteresser
 - e. Andre relevante forhold av betydning for verneverdiene
8. Dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom vilkårene ikke overholdes eller dersom kunnskap tilsier uakseptabel påvirkning.

Vedtaket fattes med hjemmel i forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark § 3 punkt 5.2 og naturmangfoldloven § 48.

Begrunnelse

Taksering av lirype gir nødvendig kunnskap for bærekraftig høsting og forvaltning. Tiltaket medfører ferdsel og bruk av løs hund i begrenset omfang og i en avgrenset periode. På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget § 8, vurdering av samlet belastning § 10 og bruk av

kontrollerte hunder i tråd med angitt metode § 12, vurderes påvirkningen på naturmiljøet som lokal og forbigående.

Tiltaket gjennomføres etter den mest sårbare perioden i hekke- og yngletiden, og vilkårene stiller krav som reduserer risiko for forstyrrelse av fugl, vilt og beitedyr.

Nasjonalparkstyret vurderer derfor at tiltaket ikke er i strid med verneformålet eller påvirker verneverdiene nevneverdig jf. § 48 i naturmangfoldloven.

Viktig informasjon

Dette vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Søker må i tillegg innhente øvrige nødvendige tillatelser, for eksempel grunneiertillatelse og dispensasjon fra kommunen.

--- slutt på innstilling ---

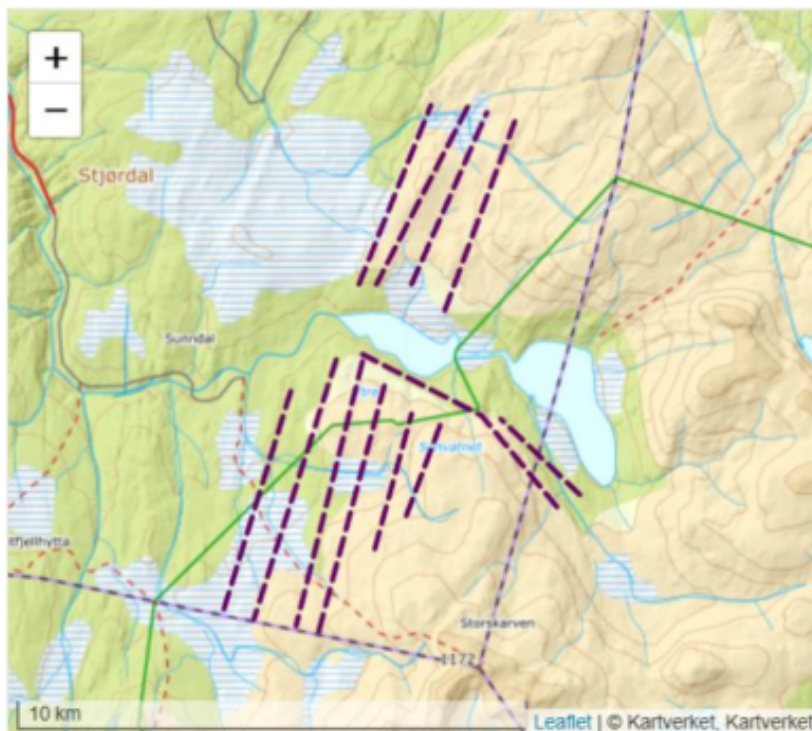
Saksopplysninger

Fjellstyrene i Stjørdal og Meråker har i en årrekke (2008) taksert lirype i Sona og Sonvadsfoss statsallmenning som grunnlag for forsvarlig bestandsforvaltning av rype. Metoden som brukes er «[Distance samling](#)». Hunder med gyldig aversjonsbevis for sau og rein brukes i arbeidet for å unngå forstyrrelse av beitedyr. Taksering av rype planlegges gjennomført i perioden 05. – 20. august for å få datagrunnlaget klart før jaktstart 10. september. Lirypetakst gir et viktig forvaltningsgrunnlag for fjellstyrenes forvaltning av lirypa. Produksjonstall og tetthetstall benyttes aktivt i forvaltninga når det gjelder tildeling av antall kort, periode det er lov og jakte og fastsettelse av ”baglimit”.

Stjørdal kommune behandler saken og gir dispensasjon til bruk av hund i båndtvangstiden, i medhold lov om hundehold jf. § 9 e – (hund med særskilt bruksformål, unntak fra sikringsreglene).

Det er lagt ut til sammen 8 takseringslinjer som ligger innenfor Skarvan og Roltdalen nasjonalpark.

Takseringslinjer Sonen og Sonvadsfoss

Figur 1: Kart som viser takseringslinjer (lilla stiptet) for lirype i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark (grønn strek).

Fjellstyrene i Stjørdal og Meråker søker om flerårig tillatelse til organisert ferdsel, og bruk av hund i båndvangstiden, til gjennomføring av liryppetaksering i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark i perioden 2026-2028.

Hjemmelsgrunnlag

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen har fått ansvar fra Miljødirektoratet til å forvalte Skarvan og Roltdalen nasjonalpark jf. § 62 naturmangfoldloven, i tråd med gjeldende vedtekter fastsatt 19.01.2024.

1. Verneforskrift for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark jf. § 3 punkt 3.1 og 5.1/5.2.
2. Naturmangfoldloven § 48 jf. § 4 i verneforskriften.

Delegering

Nasjonalparkstyret kan gi arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven og verneforskriftene i enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene. I møte 05.06.2026 ble behandling av saker om liryppetaksering diskutert, og AU fikk myndighet til å treffe vedtak i sakene.

Verneformål – forskrift

Formålet med nasjonalparken er å ta vare på et i det vesentligste urørt fjell- og skogområde typisk for regionen. Det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander skal sikres.

- *Det er også et formål å verne om kulturminner og sammenhengen mellom disse, særlig de kulturminnene som er knyttet til kvernsteinsdrifta.*
- *Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.*
- *Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.*

Generelt om dyrelivet - § 3 punkt 3.1

Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse....

Generelt om ferdsel - § 3 punkt 5.1.

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

Organisert ferdsel - § 3 punkt 5.2

Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer om ferdsel og ferdselsformer skal følge av forvaltningsplanen, se [§ 5](#)

Forvaltningsplan

Retningslinje 4.1 – ferdsel – organisert ferdsel

- For ferdsel som krever tillatelse kan det søkes flerårige dispensasjoner.
- Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår som sikrer ivaretagelse av verneverdiene ved utøvelse av den organiserte ferdselen, herunder vilkår om å unngå hekke- yngletiden for berørte arter.

Naturmangfoldloven

§ 48 i naturmangfoldloven

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig....

Begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis.

§ 6 naturmangfoldloven - generell aktsomhetsplikt jf.

Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5.

Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Presedens

Behandling av søknad om lirypetakst innenfor nasjonalparken er relevant for Selbu fjellstyre, Fjellstyrene i Stjørdal og Meråker, samt Statskog SF sine eiendommer i Meråker, som ikke inngår i statsallmenningene. Søknader fra disse aktørene likebehandles. Tillatelse til taksering i nasjonalparken gis i perioden 05. august – 20. august. Ved ny behandling bør det vurderes å stille krav om at alle hunder også har «rein-renhetsbevis».

Vurdering

Naturmangfoldloven § 7 tilsier at de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet, når tiltaket berører naturverdier.

§§ 8-12 - naturmangfoldloven

Verneverdiene i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark er knyttet til både urørte naturtyper, vegetasjon, dyreliv og kulturminner, særlig kulturminner knyttet til kvernsteinsdrifta.

Takseringsarbeidet vurderes ikke å påvirke naturtyper eller vegetasjon, siden arbeidet foregår til fots av et begrenset antall personer i en begrenset periode. Men ferdsel og slipp av hund, spesielt i myr- og våtmarksområder ved Sillertjønnin og fra Kvellovollen mot Vindlia kunne medføre lokal, forbigående forstyrrelser av fugl og dyreliv. Dette er områder med registreringer av ulike forvaltningsmessig viktige arter; vipe (CR), fiskemåse (VU), gjøk (NT), heilo (NT), rødstilk (NT), småspove (NT). I tillegg er det registrert kadaverfunn fra rovdyr i området.

Virkingen av forstyrrelsene fra tiltaket, vurderes likevel som akseptabel, siden takseringen blir gjennomført i perioden 5. august til 20. august, når fugle- og dyrelivet er mer robust mot forstyrrelser sammenlignet med tidligere i hekke- og yngletiden. Likevel er det viktig at det kun slippes hund ved taksering av angitte takseringslinjer, og at fugle- og dyrelivet beskyttes mot all unødig forstyrrelse. Taksering bør helst skje i siste del av perioden. Fjellstyret har gjennomført taksering av lirypebestanden i en årrekke (2008), og det er ikke rapportert om uheldige virkninger på dyreliv/bufe/rein eller publikum fra tiltaket tidligere jf. § 8 og § 12. Førre-var-prinsippet vurderes derfor ikke som relevant å vektlegge i saken jf. § 9.

Forstyrrelsen er også begrenset til at to personer (linjefører og hundefører) følger hver takseringslinje (ca. 2-3 km) med en fuglehund som av søker området langs takseringslinja en gang i løpet av perioden. Fjellstyret samarbeider med hundeutvalget i Stjørdal jeger og fiskeforening. Samme takseringspersonalet brukes så langt det er mulig fra år til år, slik at

disse tilegner seg nødvendig kunnskap og erfaring. Det er 8 slike takseringslinjer innenfor nasjonalparken. Det er viktig at det brukes erfarne og godt dresserte fuglehunder, som kan kontrolleres ved oppflukt av fugl. Linjetaksering ved hjelp av hund for å innhente kunnskap om bestandsnivå for liryte, vurderes å være en miljøforsvarlig teknikk og driftsmetode jf. § 10 og 12.

Ferdsl til fots med fuglehund vurderes ikke å kunne påvirke naturmiljøet negativt, såfremt taksørene er kjent med vernebestemmelsene jf. § 8 og 10. Det vurderes som lite sannsynlig at tiltaket vil kunne medføre miljøforringelse, men dersom det skulle oppstå skader på verneverdier, vil tiltakshaver kunne bli pålagt retting av disse jf. § 11.

Sau og rein beiter i området. Ferdsl med hund vil kunne forstyrre beitedyr, og det er derfor spesielt viktig at hundene som brukes har dokumentert aversjonsdressur, som forebygger at beitedyrene påvirkes negativt under takseringsarbeidet. Så langt har tilbudet for aversjonsdressur mot sau vært større enn mot rein. Av hensyn til den praktiske gjennomføringen av takseringen, brukes bør og ikke skal om «rein-renhetsbevis» i en overgangsperiode. Dette for at tilstrekkelig antall hunder skal få denne dokumentasjonen.

Dersom det er beitedyr langs takseringslinja, bør gjennomføringen avventes til beitedyrene har trukket vekk, slik at unødige forstyrrelser unngås. Dialog med beitenæringene i forkant av takseringen, er nødvendig for å få viktig informasjon om hvor sau og rein befinner seg i områdene. Det må også tas nødvendig hensyn til friluftlivet i området jf. § 8 og 10.

§ 48 - naturmangfoldloven

Basert på vurderingene i §§ 8-12 vurderes tiltaket ikke å være i strid med verneformålet i nasjonalparken, eller til å påvirke verneverdiene nevneverdig.

Begge vilkårene for å kunne gi dispensasjon er vurderet:

1. ikke i strid med verneformålet – tiltaket vurderes ikke å gå på bekostning av biologisk mangfold og urørt natur. Tiltaket fremmer bærekraftig forvaltning og tradisjonelt friluftsliv for allmennheten.
2. ikke nevneverdig påvirkning av verneverdiene – forstyrrelsene av fugle- og dyrelivet vurderes å være begrenset og forbigående. Vilkår er satt for å redusere identifisert risiko for forstyrrelse fra ferdsl med løs hund på fugl, særlig i viktige våtmarksområder, og for å unngå konflikt mellom hund og beitedyr. Tiltaket gir viktig kunnskap, og nytten for tiltakshaver vurderes som større enn de begrensede ulempene for verneverdiene.

Fjellstyrene i Stjørdal og Meråker

Kjøpmannsgata 9, postboks 133
7500 Stjørdal

v/ Kristian Evenhus

Søknad om dispensasjon til bruk av stående fuglehund i forbindelse med taksering av hønefugl 5 - 20. august i perioden 2026 – 2028.

Fjellstyrene viser til utvalgssak 54/15 fra 2015 der Komite kultur, næring og miljø ga dispensasjon fra Hundelovens § 9 til fjellstyrene i Stjørdal i forbindelse med lirypetakst 2015- 19. Dette vedtaket var en videreføring av takstopplegget som fjellstyrene i Stjørdal har hatt siden vi første gang søkte i 2008. Det er derfor taksert i 18 år etter gjeldende opplegg. Vi har under disse 18 årene ikke registrert uheldige episoder i forhold til bufe/rein/fugl eller publikum.

Lirypetakst er et viktig forvaltningsgrunnlag for fjellstyrenes forvaltning av lirypa og produksjonstall og tetthetstall benyttes aktivt i forvaltninga når det gjelder tildeling av antall kort, periode det er lov og jakte og fastsettelse av ” baglimit”.

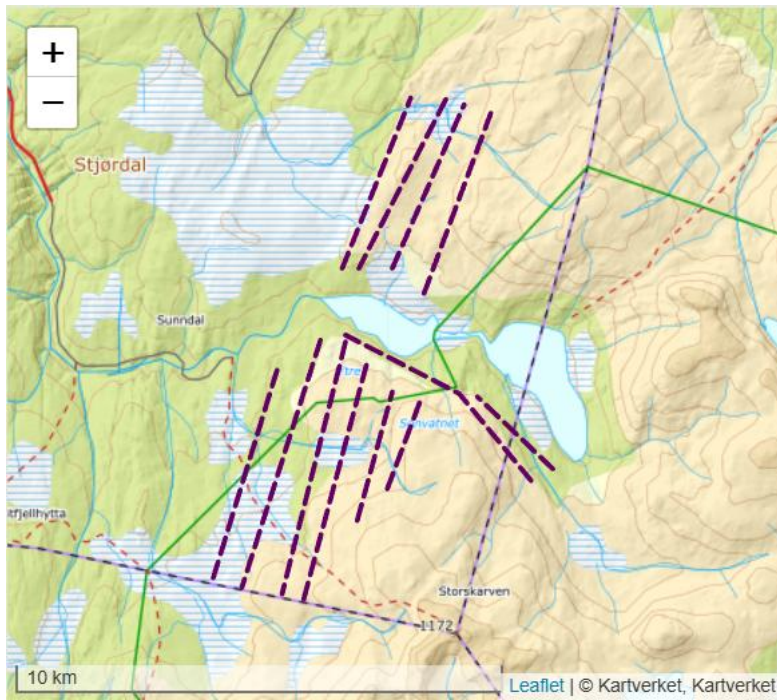
Vi vil som tidligere benytte oss av en takstmetode som heter Distance sampling og er godt utprøvd. Selve taksten vil foregå etter fastlagte linjer i terrenget som følges av en linjefører og en hundefører. Hundene søker langs denne linjen og ved oppflukt telles antall fugler og avstanden fra linja til fuglen måles opp og føres i skjema. Det takseres til sammen cirka 150 km med linjer fordelt mellom Sonen og Sonvadsfoss statsallmenninger, Vigden og Elgvadsfoss Statsallmenninger og Leksdal Statsallmenning (Se vedlagt kart). Fjellstyrene i Stjørdal og Meråker har inngått et samarbeid med den nasjonale hønefuglportalen for å behandle våre data. Selve taksten vil bli gjennomført i samarbeid med hundeutvalget i Stjørdal jeger og fiskeforening og så langt det er mulig benyttes det samme takseringspersonalet hvert år. Dette er viktig da de som nå takserer for oss har gjort dette i mange år og har tilegnet seg nødvendig kunnskap. Hvert år har fjellstyrene møte med taksørene for taksten starter opp der vi går igjennom takseringsopplegget for best mulig kvalitet på resultatene.

For at vi skal klare å ha datagrunnlaget klart i god tid før jaktstart 10. september må taksten gjennomføres i første halvdel av august og vi søker derfor fritak fra båndtvangsbestemmelsene etter Hundelovens § 9e. Vi søker igjen for en periode på 3 år da det er viktig med kontinuitet i dette arbeidet. Håper på rask avklaring.

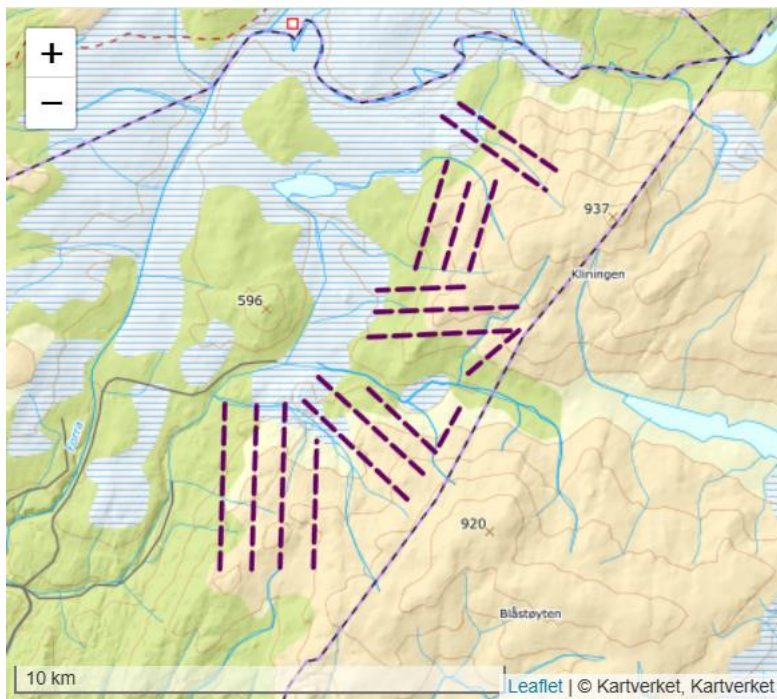
For Fjellstyrene i Stjørdal og Meråker

Mvh Kristian Evenhus

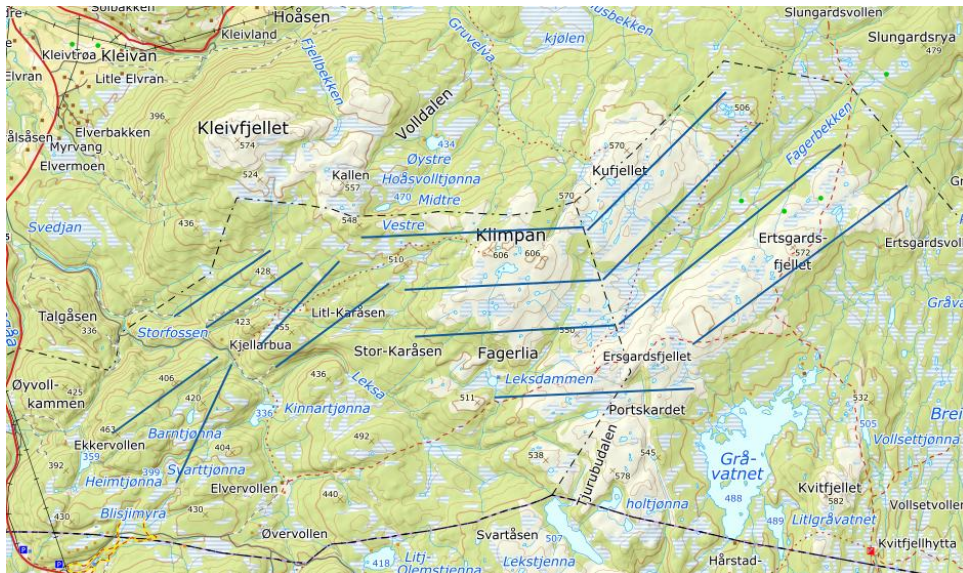
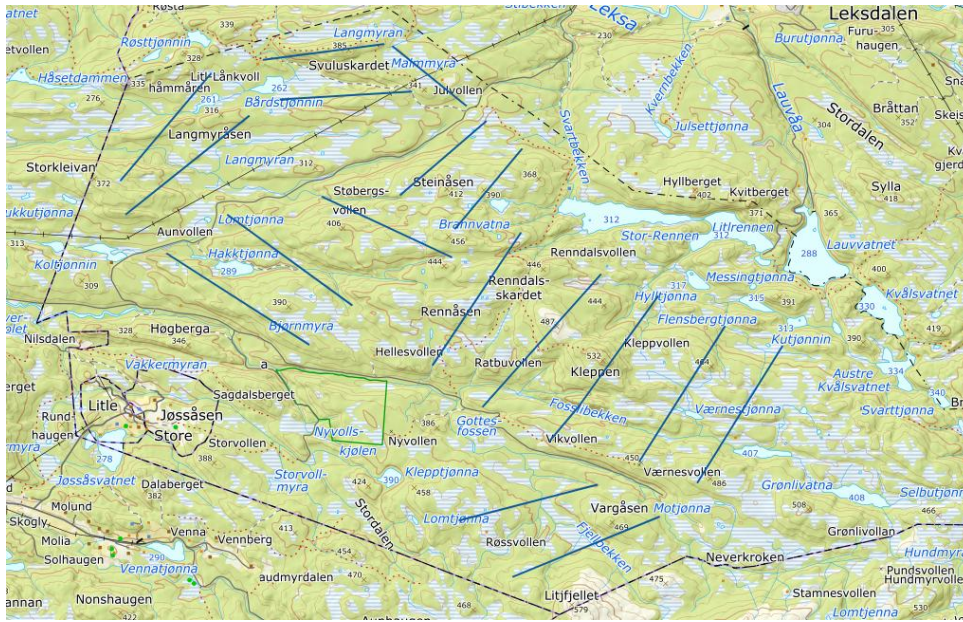
Takseringslinjer Sonen og Sonvadsfoss

Takseringslinjer Vigden og Elgvadsfoss

Takseringslinjer Leksdal

FJELLSTYRENE I STJØRDAL OG MERÅKER
Postboks 133
7501 STJØRDAL

Deres ref

Vår ref
2026/5971-6

Saksbehandler
Stian Renbjør Almestad

Dato
17.06.2026

Dispensasjon fra bestemmelser om båndtvang for taksering av hønsefugl

Stjørdal kommune viser til mottatt søknad fra fjellstyrene i Stjørdal der det søkes om videreføring av dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i forbindelse med taksering av hønsefugl. Det søkes om dispensasjon i perioden 5-20. august 2026-2028. Det er gjennomført taksering i 18 år på rad langs faste takseringslinjer i områdene Sonen - Sonvadfoss statsallmenning, og Vigden - og Elgvadfoss statsallmenning. Det søkes om videreføring av disse takseringslinjene. I tillegg søkes det om å utvide takseringen til også å omfatte skogsfugl i Leksdal statsallmenning. Det er tidligere blitt utført taksering av skogsfugl i Leksdal, men pga av få ressurser til å gjennomføre skogsfugltakseringen har denne hatt opphold en periode. Fjellstyrene ønsker nå å gjenoppta skogsfugltakseringen slik at forvaltningen og regler for også skogsfugljakta blir mer kunnskapsbasert. Taksering av lirype er gjort på nord og sørsiden av Vestre Sonvatnet, og rundt Storsteinfjellet og Klininigen jfr kartet på neste side. Skogsfugltaksering vil dekke representativt areal i Leksdal statsallmenning, inkludert Klimpan og Ersgardsfjellet.

Takseringsmetoden som benyttes er Distance sampling, som er en godt utprøvd takseringsmetode for. Selve taksten foregår etter fastlagte linjer i terrenget som følges av en linjefører og en hundefører. Hundene søker langs denne linjen og ved oppflukt telles antall fugler og avstanden fra linja til fuglen måles opp og føres i skjema. Det takseres til sammen 150 km med linjer fordelt mellom Sonen og Sonvadfoss statsallmenninger, Vigden og Elgvadfoss Statsallmenninger og Leksdal statsallmenning. Fjellstyrene i Stjørdal og Meråker har inngått et samarbeid med den nasjonale hønsefuglportalen for å behandle dataen. Taksering av hønsefugl er viktig i forbindelse med innhenting av kunnskapsgrunnlag for riktig forvaltning av hønsefugl, og bidrar til estimater på tetthet og kyllingproduksjon i det aktuelle året. Selve taksten gjennomføres i samarbeid med hundeutvalget i Stjørdal jeger og fiskeforening (SJFF). Fjellstyrene i Stjørdal har hatt dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene for gjennomføring av denne taksten i 18 år, og søker om fornying av denne dispensasjonen, som nå er gått ut, samt utvidelse for skogsfugltaksering.

For at datagrunnlaget skal kunne bli analysert i hønsefuglportalen og fjellstyrene skal rekke å ha kunnskapsgrunnlaget klart i tide før jakta, er det nødvendig å starte opp takseringen i første halvdel av august.

Aktuelle databaser i Gis Link er kontrollert, bla viltpunkter, viltområder og reindrift. Gjennom denne utsjekken fremkommer det at området inneholder ynglelokaliteter for bla vadefugler, andefugler og smålom. I tillegg har reindriftnæringen årstidsbeiter i områdene.

– et godt valg for framtida

NB! Ny postadresse fra 1.7.25 – Kjøpmannsgata 9, 7500 Stjørdal

Stjørdal kommune
Kjøpmannsgata 9
7500 STJØRDAL

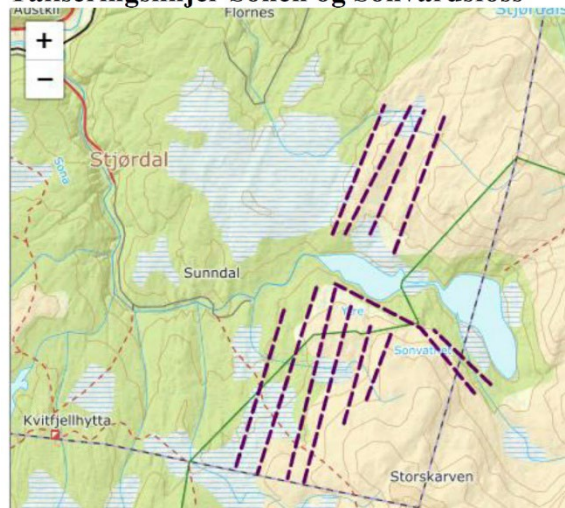
Besøksadresse:
Kjøpmannsgata 9
7500 STJØRDAL

Org.nr.:
927156520

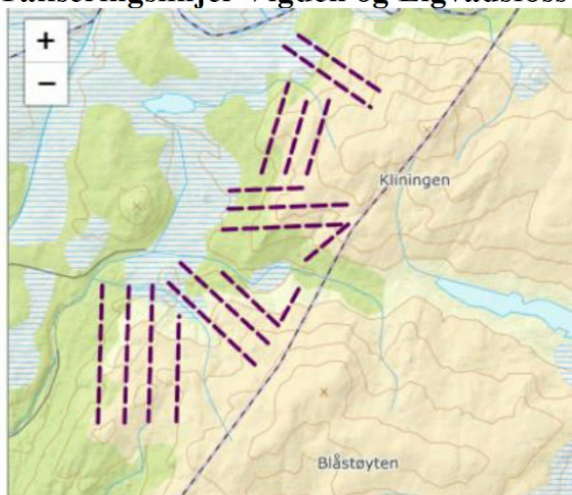
[Sikker digital forsendelse](mailto:stjorkdal@stjorkdal.kommune.no)
www.stjorkdal.kommune.no

Kart over omsøkte takseringslinjer vises under.

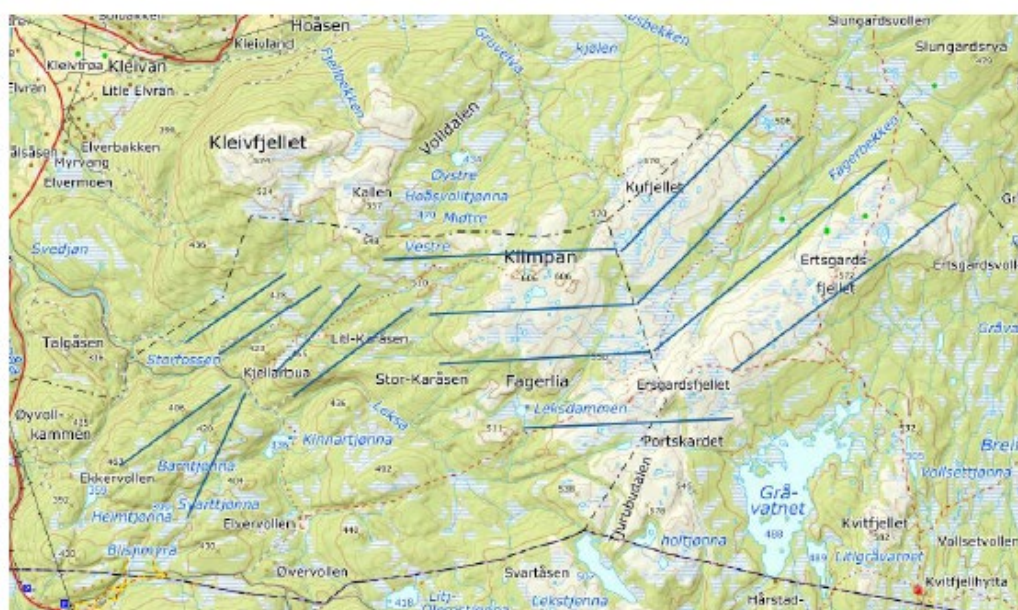
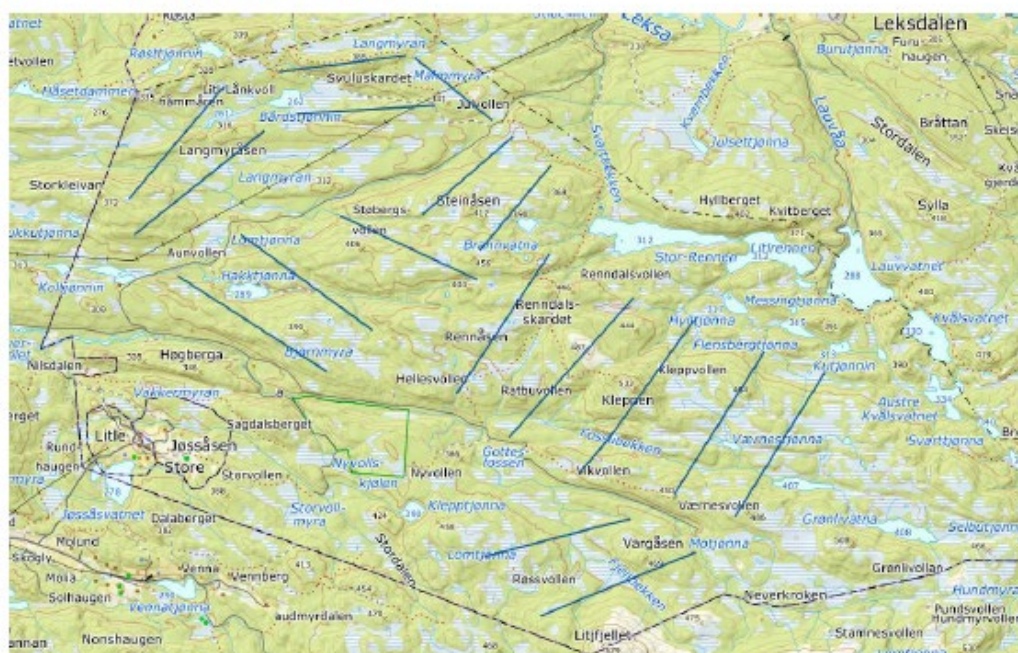
Takseringslinjer Sonen og Sonvardsfoss

Takseringslinjer Vigden og Elgvadsfoss

Takseringslinjer Leksdal

Høring

Søknaden har vært ute på høring til følgende instanser:

Høringspart	Innspill ja/ nei
Essand reinbeitedistrikt	Ja
Færen reinbeitedistrikt	Nei
Elvran beitelag	Nei
Rauå beitelag	Nei
Risvola beitelag	Ja
Leksdal fellesbeitelag	Ja
Rådalen fellesbeitelag	Nei

Essand reinbeitedistrikt:

«Saanti Sijte har forståelse for at det gjennomføres taksering av hønsefugl og hvordan dette foregår, og har derfor ingen innsigelser til dispensasjon for denne perioden.

Saanti Sijte ønsker imidlertid at alle hunder som benyttes innenfor reinbeiteområdet har gjennomgått aversjonsdressur for rein.

Det ønskes også å informere om at det i fremtiden kan bli aktuelt fra vår side å foreslå endringer i tidspunkt for taksering eller eventuelt andre tiltak, ettersom vårt bruksmønster er i endring som følge av inngrep, klimaendringer og annen aktivitet.»

Risvola beitelag:

«Risvola beitelag har ingen innvendinger mot det taksterings opplegget som er blitt utført i de siste årene på Vigden og Elgvadsfoss.

Så hvis det fortsetter i de samme områdene og omfang som før er det greit for oss.»

Leksdal fellesbeitelag:

«Leksdal Fellesbeitelag har ingen innvendinger mot dispensasjon fra hundelovens bestemmelser om båndtvang i forbindelse med taksering av hønsefugl i perioden 2026-2028.»

Lovgrunnlaget

Stjørdal kommune har vedtatt en lokal forskrift med hjemmel i hundeloven. Den lokale forskriften har utvidet båndtvangsperiode i forhold til hundeloven. Den lokale forskriften pålegger hundeeier å holde hund i bånd eller inngjerdet i tiden 1. april til 31. oktober i de områder av kommunen hvor husdyr har rett til å beite og faktisk beiter.

Stjørdal kommune har vedtatt en lokal forskrift med hjemmel i hundeloven. Den lokale forskriften har utvidet båndtvangsperiode i forhold til hundeloven. Den lokale forskriften pålegger hundeeier å holde hund i bånd eller inngjerdet i tiden 1. april til 31. oktober i de områder av kommunen hvor husdyr har rett til å beite og faktisk beiter.

Ihht til forskriftens § 6 om Unntak fra bestemmelsene om båndtvang står det:

Båndtvang etter forskriftens [§ 4](#) og [§ 5](#) gjelder ikke for:

...a) hund som brukes til de formål som er beskrevet i [hundeloven § 9](#).

Hundeloven § 9. Unntak fra sikringsreglene:

...e) hund med særlige bruksformål, avgrensede områder eller nærmere angitte hunderaser eller hundetyper eller for hunder som har særskilt trening, når dette er fastsatt av kommunen ved forskrift eller enkeltvedtak. Ved dette kan kommunen bl.a. legge ut et område som dressurområde for hunder, dersom samtykke som nevnt i hundelovens § 8 første ledd foreligger...

Hund som nevnt i første ledd bokstav a til d eller i bestemmelse som gjelder særlige bruksformål etter bokstav e, kan på en aktsom måte slippes slik det er naturlig ut fra bruksformålet.

Vurdering:

Kommunen er godt kjent med fjellstyrenes takstering av hønsfugl, og er enig i at det er nødvendig å innhente takseringsdata for å kunne forvalte viltressursen på en kunnskapsbasert måte. Etter kommunens kjennskap har takseringen blitt utført på en god måte av personer og hunder som er kvalifisert til oppgaven, uten at det har oppstått uheldige situasjoner med sau, rein, vilt eller andre brukere. Kommunen mener derfor at det er fornuftig at takseringen videreføres. Takseringen vil øke i omfang ved utvidelse av takseringen i Leksdal statsallmenning. Fra 87 km til 150 km med takseringslinjer. Det er også tidligere gitt dispensasjon for taksering fordelt på 70km med linjer i Bruås og Råuå statsallmenning, og gamle Meraker Brug eiendom i Stjørdal. Det er mye av det samme mannskapet som planlegges benyttet. Det er veldig bra at ambisjonene om datainnhenting er såpass store med formål om kunnskapsbasert forvaltning av hønsfuglressursen.

Kvaliteten og påliteligheten av resultatene på en slik takst avhenger av kvaliteten på jobben som blir gjort, på kompetansen til takseringsekvipasjene og metodisk nøyaktighet i utførelsen. Kommunen ønsker å påpeke at med såpass omfattende taksering, er det svært viktig at kvantiteten ikke går på bekostning av kvaliteten. Dette må vektlegges under planlegging og gjennomføring. Som fjellstyrene skriver i søknaden så er det hundeutvalget i SJFF som i hovedsak skal gjennomføre takseringen. I og med at det er såpass omfattende med taksering det er ønske om å gjennomføre, totalt 220 km med takseringslinjer, så oppfordres det til å vurdere om det er hensiktsmessig å prioritere område for område. På denne måten kan man sikre gode data fra et område som takseres, før en takserer neste område. Dette for å redusere risiko for dårlig datagrunnlag for flere områder dersom det skulle oppstå uforutsette elementer med gjennomføringen.

Takseringen foregår i en periode der det må påregnes å finne bla små og sårbare kyllinger. Av hensyn til fugl, hjortevilt, husdyr på utmarksbeite og tamrein, må hunden kunne stoppes i enhver situasjon.

Tilbakemeldingen fra høringspartene viser god forståelse for søknaden og ønsket om taksering. Det er veldig positivt, og det er derfor viktig at gjennomføringen skjer i tråd med vilkår i dispensasjonen slik at tillitten og dialogen fortsetter i dette gode sporet.

Vilkår for taksering

- Mannskapet som skal gjennomføre takseringen, skal ha gjennomført takseringskurs for metodene som skal benyttes, slik at de er faglig kvalifisert til oppgaven.
- Det er et absolutt krav at hundene som brukes skal være testet, og godkjent som sauereine.
- Hunder som benyttes innenfor årstidsbeite for rein, dvs alle områder øst og nord for FV 705 skal ha gjennomgått aversjonsdressur for rein.
- Hundene skal ikke jage vilt, tamrein eller husdyr.
- Det skal kun benyttes hunder over 2 år der dressuren sitter godt.
- Dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene gjelder kun langs takseringslinjene. Dersom linjene eller områdene endres, skal kommunen tilsendes kart som viser hvor takseringen gjennomføres. Under transport til og fra takseringsobjektene skal alle hunder gå i bånd.
- Takseringsmannskap og hunder skal være godt merket, slik at det kommer frem for øvrige brukere at det er regulert aktivitet som foregår.
- Beitenæringen skal varsles før takseringen gjennomføres.
- Ved uhell mot husdyr skal aktuelt beitelag/ dyreeier varsles så raskt som praktisk mulig.
- Etter endt taksering skal Fjellstyrene initiere et evalueringsmøte med involverte om hvordan gjennomføringen gikk, med resultater.
- Ekvipasjer/ hunder som bryter vilkårene skal diskvalifiseres for videre deltakelse.
- Fjellstyrene må sende oversikt over ekvipasjer som benyttes, dersom kommunen ber om slik oversikt.

Viltlokalitetene som er avdekket vurderes av kommunen å ikke bli spesielt påvirket av takseringen. De viktigste hensynene er at mye vilt generelt er sårbart i aktuell årstid, og at hundefører må ha god kontroll på hunden som skal benyttes slik at sannsynligheten for uheldige episoder blir så lav som mulig.

Av ovennevnte saksopplysninger og vurderinger fremkommer det at kommunen har undersøkt relevante databaser om naturmangfoldet. Vi mener å ha belyst alle sidene tilstrekkelig i forhold til naturmangfoldlovens §§ 7-12, til at kommunen kan fatte et riktig vedtak der disse hensynene er ivaretatt.

Avslutningsvis vil kommunen poengtere at det er veldig bra at Fjellstyrene ønsker å taksere hønsefuglbestanden slik at viltressursen blir forvaltet på en kunnskapsbasert og bærekraftig måte.

Vedtak:

Med hjemmel i lokal forskrift om båndtvang for hund, Stjørdal kommune, Trøndelag, FOR-2025-11-20-2472 § 6 a, gis Fjellstyrene i Stjørdal dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene, med de begrensninger og vilkår som er nevnt i avsnittet vurdering. Formålet med dispensasjonen er taksering av hønsefugl.

- Dispensasjonen gjelder for 2026-2028 i datointervallet 01.august- 31.oktober.

Klage:

Dette vedtaket kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser. Klagefristen er tre uker fra De har mottatt dette brevet. Eventuell klage sendes Stjørdal kommune, postboks 133, 7501 Stjørdal. For øvrig vises det til forvaltningsloven §§ 28-32 om klage, samt § 36 om dekning av saksomkostninger.

Med hilsen

Arild Moen
fagansvarlig landbruk og naturforvaltning

Stian Renbjør Almestad
skog- og viltforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk i Stjørdal kommune og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

ELVRAN BEITELAG	c/o Arne Stene Sørsidevegen 671	7514	STJØRDAL
RAUÅ BEITELAG	c/o Egil Solem Solemsvegen 102	7520	HEGRA
RISVOLA BEITELAG	c/o Vegard Vigdenes Forradal	7520	HEGRA
LEKSDAL FELLESBEITELAG SA	c/o Bjørn Haugen Granheim	7517	HELL
RÅDALEN FELLESBEITE SA	Mellomriksvegen 1331	7520	HEGRA
ESSAND REINBEITEDISTRIKT/SAANTI SIJTE	Postboks 236	7361	RØROS
FÆREN REINBEITEDISTRIKT		7530	MERÅKER
FÆREN REINBEITEDISTRIKT		7530	MERÅKER
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	Postboks 2600	7734	STEINKJER

Arkivsaksnummer: 2026/8101-2

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 18.06.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Skarvan og Roltdalen og Sylan	11/2026	24.06.2026

Saksframlegg - Skarvan og Roltdalen NP - Rangeldalen NR - organisert ferdsel - 2026 - rypetaksering - 2026-2028 - Statskog SF

Innstilling fra forvalter

Vedtak

1.Skarvan og Roltdalen nasjonalpark

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Statskog SF gis dispensasjon til organisert ferdsel med løs hund i forbindelse med taksering av lirype langs fastsatte takseringslinjer, i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, i perioden 5.august – 20. august for årene 2026-2028.

Vilkår for dispensasjon:

1. Taksering skal kun foregå langs forhåndsdefinerte takseringslinjer som vist i kart jf. figur 1. Hver takseringslinje kan kun gjennomføres én gang per sesong.
2. Takseringen skal gjennomføres så sent som mulig i tillatt periode av hensyn til fugle- og dyrelivet.
3. Det skal gjennomføres dialog med beitenæringen før taksering for å avklare lokalisering av dyr og evt. tilpasse gjennomføringen.
4. Hundene skal være minimum 2 år, erfarne og godt dresserte, samt ha gyldig «sau-renhetsbevis». Hundene bør også ha «rein-renhetsbevis».
5. Hundene skal til enhver tid være under kontroll og slipp skal kun skje under aktiv taksering, slik at unødig forstyrrelse av dyrelivet unngås.
6. Hundene skal være tydelig merket med «taksering». Deltakere skal være kjent med vernebestemmelsene i nasjonalparken. Gyldig dispensasjon tas med under takseringen.
7. Årlig rapport skal sendes innen 15. september og skal inneholde:
 - a. Antall gjennomførte takseringslinjer og gjennomføringsdatoer
 - b. Antall ekvipasjer
 - c. Vurdering av bestandssituasjon for lirype
 - d. Observasjoner av forstyrrelser og hendelser knyttet til dyreliv, beitedyr og andre brukerinteresser
 - e. Andre relevante forhold av betydning for verneverdiene
8. Dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom vilkårene ikke overholdes eller dersom kunnskap tilsier uakseptabel påvirkning.

Vedtaket fattes med hjemmel i forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark § 3 punkt 5.2 og naturmangfoldloven § 48.

2.Rangeldalen naturreservat

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Statskog SF dispensasjon til organisert ferdsel med løs fuglehund i forbindelse med taksering av lirype langs fastsatte takseringslinjer i Rangeldalen naturreservat i perioden 01.august – 20.august for årene 2026-2028.

Vilkår for dispensasjon:

1. Taksering skal kun foregå langs forhåndsdefinerte takseringslinjer som vist i kart jf. figur 1. Hver takseringslinje kan kun gjennomføres én gang per sesong.
2. Takseringen kan gjennomføres første uke i perioden av hensyn til reindrift.
3. Hundene skal være minimum 2 år, erfarne og godt dresserte, samt ha gyldig «sauerenhetsbevis» og «rein-renhetsbevis».
4. Hundene skal til enhver tid være under kontroll og slipp skal kun skje under aktiv taksering, slik at unødig forstyrrelse av dyrelivet unngås.
5. Hundene skal være tydelig merket med «taksering». Deltakere skal være kjent med vernebestemmelsene i naturreservatet. Gyldig dispensasjon tas med under takseringen.
6. Årlig rapport skal sendes innen 15. september og skal inneholde:
 - a. Antall gjennomførte takseringslinjer og gjennomføringsdatoer
 - b. Antall ekvipasjer
 - c. Vurdering av bestandssituasjon for lirype
 - d. Observasjoner av forstyrrelser og hendelser knyttet til dyreliv, beitedyr og andre brukerinteresser
 - e. Andre relevante forhold av betydning for verneverdiene
7. Dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom vilkårene ikke overholdes eller dersom kunnskap tilsier uakseptabel påvirkning.

Vedtaket fattes med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven.

Begrunnelse

Taksering av lirype gir nødvendig kunnskap for bærekraftig høsting og forvaltning. Tiltaket medfører ferdsel og bruk av løs hund i begrenset omfang og i en avgrenset periode. På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget § 8, vurdering av samlet belastning § 10 og bruk av kontrollerte hunder i tråd med angitt metode § 12, vurderes påvirkningen på naturmiljøet som lokal og forbigående.

Tiltaket gjennomføres etter den mest sårbare perioden i hekke- og yngletiden, og vilkårene stiller krav som reduserer risiko for forstyrrelse av fugl, vilt og beitedyr.

Nasjonalparkstyret vurderer derfor at tiltaket ikke er i strid med verneformålet eller påvirker verneverdiene nevneverdig jf. § 48 i naturmangfoldloven.

Viktig informasjon

Dette vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Søker må i tillegg innhente øvrige nødvendige tillatelser, for eksempel grunneiertyllatelse og dispensasjon fra kommunen. **Nasjonalparkforvaltningen ber om å bli invitert på evalueringsmøte** sammen med Statskog SF og Saanti sijte/Essand reinbeitedistrikt etter gjennomført taksering i 2026 jf. konsultasjon.

--- slutt på innstilling ---

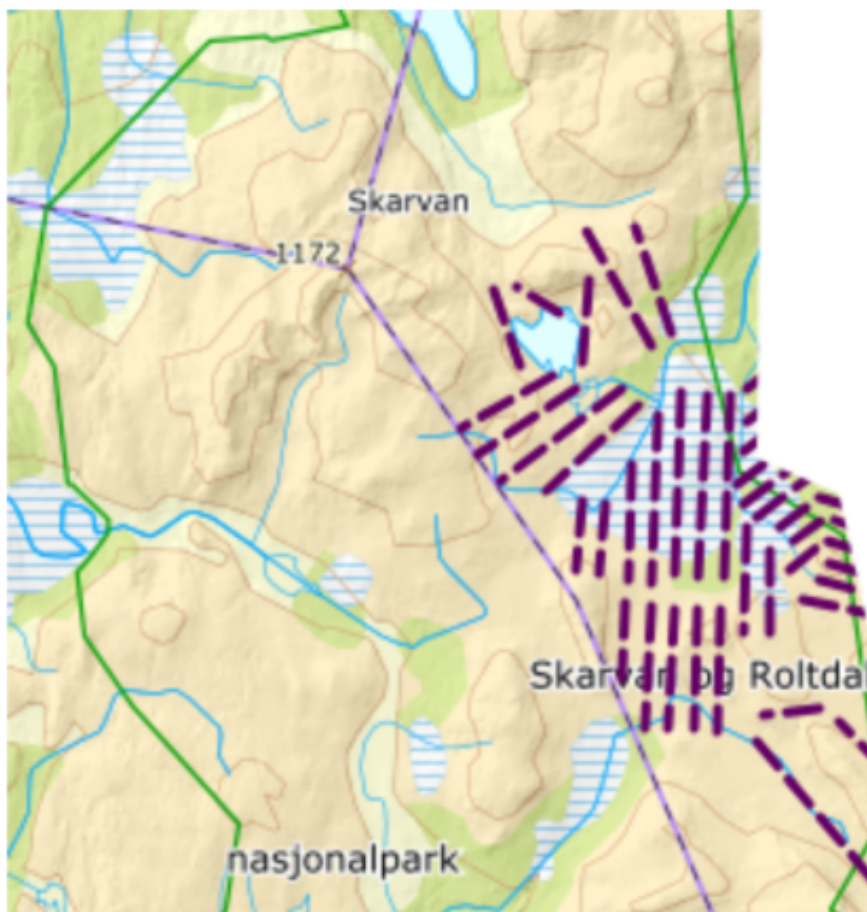
Saksopplysninger

Statskog SF forvalter statens grunn i Norge. 88 % av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark er statens grunn. Rangeldalen naturreservat er også statens grunn. Tilrettelegging for allmennhetens tilgang til jakt, fiske og annet friluftsliv er et av Statskog sine hovedmål. Bærekraftig småviltforvaltning og høste av et overskudd er sentralt. Ressursforvaltningen

skal baseres på innsamling og analyse av stedfestet informasjon. Taksering av lirype gir oversikt over årlig kyllingproduksjon og svingninger i stamfugltetthet og grunnlag for kunnskapsbaserte føringer for jakta.

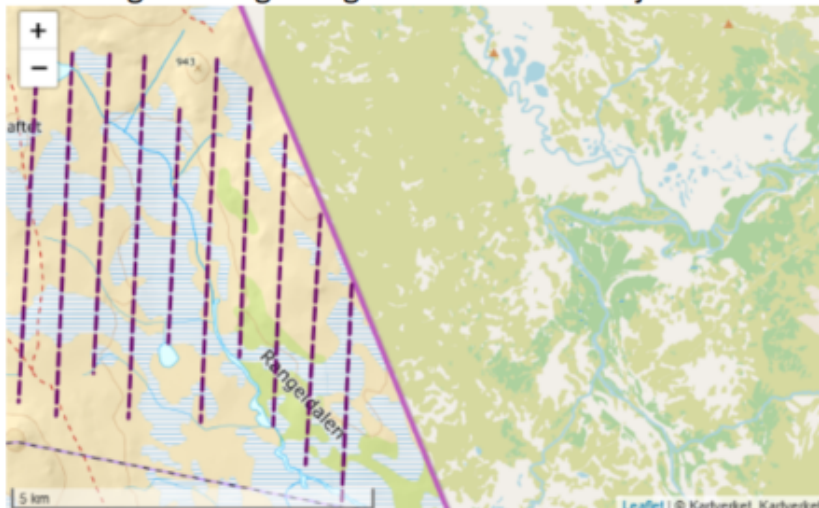
I perioden 2025 til 2028 gjennomfører Statskog og NINA et [landsomfattende forskningsprosjekt](#) på lirype, storfugl og orrfugl. Formålet er å sikre bærekraftig jakt. Flere jaktfelt i Meråker kommune inngår i prosjektet. Dette gjelder også takseringslinjer i Skarvan og Roltdalen NP og Rangeldalen NR. Omfanget av takstlinjer er økt noe i forbindelse med prosjektet. Takseringsdata er avgjørende for prosjektets gjennomføring. Takseringen gjennomføres etter metoden [«Distance sampling»](#).

Meråker kommune fattet vedtak 30.06.2025 om dispensasjon fra hundeloven § 9 e (unntak fra sikringsreglene) til bruk av løs hund i forbindelse med bestandstaksering av lirype og skogsfugl jf. vedlegg. Det ble gjennomført konsultasjon med Saanti sijte / Essand reinbeitedistrikt 26.06.2025. Krav om «rein-rehetsbevis» i Rangeldalen, midtveisevaluering, taksering første uke i takseringsperioden hvert år og kortest mulig takseringsperiode i alle takseringsområder ble bl.a. resultatet av konsultasjonen.

Figur 1: Etablerte takseringslinjer i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark.

Taksering vil foregå langs etablerte takstlinjer innenfor naturreservatet (Figur 2).

Figur 2: Etablerte takseringslinjer i Rangeldalen naturreservat.

Lovgrunnlag

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen har fått myndighet fra Miljødirektoratet til å forvalte Skarvan og Roltdalen nasjonalpark jf. § 62 naturmangfoldloven, i tråd med gjeldende vedtekter fastsatt 19.01.2024.

1. Verneforskrift for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark jf. § 3 punkt 3.1 og 5.1/5.2.
2. Verneforskrift for Rangeldalen naturreservat jf. § IV
3. Naturmangfoldloven § 48 jf. § 4 i verneforskrift for NP og VIII i verneforskrift for NR.

Delegering

Nasjonalparkstyret kan gi arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven og verneforskriftene i enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene. I møte 05.06.2026 ble behandling av saker om lirypetaksering diskutert, og AU fikk myndighet til å treffe vedtak i sakene.

Verneformål – forskrift

Formålet med nasjonalparken er å ta vare på et i det vesentligste urørt fjell- og skogområde typisk for regionen. Det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander skal sikres.

- *Det er også et formål å verne om kulturminner og sammenhengen mellom disse, særlig de kulturminnene som er knyttet til kvernsteinsdrifta.*
- *Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.*
- *Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.*

Generelt om dyrelivet - § 3 punkt 3.1

Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse....

Generelt om ferdsel - § 3 punkt 5.1.

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

Organisert ferdsel - § 3 punkt 5.2

Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer om ferdsel og ferdselsformer skal følge av forvaltningsplanen, se [§ 5](#)

Formålet med Rangeldalen naturreservat er å bevare et stort og inntakt fjellmyrlandskap, med mange myrtyper representert, inkludert bl.a. rikmyr og mulig palsmyr. Dessuten å bevare et verdifullt område for en rekke våtmarksfugler.

Organisert ferdsel knyttet til taksering av lirype, i et relativt stort omfang av takseringslinjer, med løs hund i båndtvangstiden i et viktig område for våtmarksfugl, vurderes å være en aktivitet som krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten etter gjeldende verneforskrift jf. IV og VIII.

Forvaltningsplan

Retningslinje 4.1 – ferdsel – organisert ferdsel

- For ferdsel som krever tillatelse kan det søkes flerårige dispensasjoner.
- Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår som sikrer ivaretagelse av verneverdiene ved utøvelse av den organiserte ferdselen, herunder vilkår om å unngå hekketyngletiden for berørte arter.

Naturmangfoldloven

§ 48 i naturmangfoldloven

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig....

Begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis.

§ 6 naturmangfoldloven - generell aktsomhetsplikt jf.

Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i [§§ 4](#) og 5.

Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Presedens

Behandling av søknad om lirypeetakst innenfor nasjonalparken er relevant for Selbu fjellstyre, Fjellstyrene i Stjørdal og Meråker, samt Statskog SF sine eiendommer i Meråker, som ikke inngår i statsallmenningene. Søknader fra disse aktørene likebehandles. Tillatelse til taksering i nasjonalparken gis i perioden 05.august - 20. august. I Rangeldalen gis tillatelse fra 01. august av hensyn til reindrift. Etter prosjektperioden (2028) bør omfanget av takseringslinjer, tidsperiode og krav til at alle hunder skal ha «rein-renhetsbevis» vurderes på nytt av hensyn til samlet belastning.

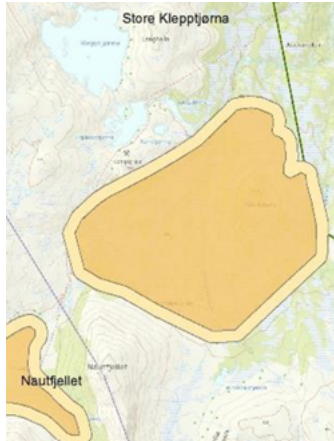
Vurdering

Naturmangfoldloven § 7 tilsier at de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet, når tiltaket berører naturverdier.

§§ 8-12 - naturmangfoldloven

Takseringen vurderes ikke å påvirke naturtyper eller vegetasjon, siden gjennomføringen foregår til fots av et begrenset antall personer i en begrenset periode. Men ferdsel og slipp av hund, spesielt i sårbare fulgelokaliteter med myr- og våtmark ved Øvre

Torsbjørka/Måsflohalla (jf. [Rapport \(2016 – sårbarhetskartlegging s. 19, s 29, s 36\)](#)), vil kunne medføre lokal, forbigående forstyrrelse av fugle- og dyreliv. Løs hund gir stress og fluktrespons hos dyr, og tilfeldig ferdsel i terrenget gir mer forstyrrelse enn kanalisert ferdsel.

Dette er områder med registreringer av en rekke ulike forvaltningsmessig viktige arter (2016); bergand, sjøorre, havelle, myrhauk, vipe, brushane, fjellmyrløper, dobbeltbekkasin, svømmesnipe, rødstilk, småspove, fiskemåke, gjøk m.fl.

Den mest sårbare tiden for dyrelivet er normalt i perioden fra april til midten av juli, men kan variere mellom år. I juli og fram til tidlig august er det kyllingtid, hvor forstyrrelse kan medføre tap av kontakt mellom mor og unger, økt predasjon og redusert næringsopptak. I løpet av juli-august er det også myteperiode for mange vannfugler, som gjør at de ikke kan fly, og dermed er utsatt ved forstyrrelse i noen uker når dette pågår.

Virkingen av forstyrrelsene fra tiltaket, vurderes likevel som akseptabel, siden arbeidet blir gjennomført i perioden 5. august - 20. august, når fugle- og dyrelivet er mer robust mot forstyrrelser, sammenlignet med tidligere i hekke- og yngletiden. Men takseringen bør så langt praktisk mulig gjennomføres i siste del av perioden jf. § 8 - kunnskapsgrunnlaget.

Det er viktig at det kun slippes hund ved taksering av angitte takseringslinjer, og at fugle- og dyrelivet beskyttes mot all unødig forstyrrelse. Taksering av lirypebestanden har blitt utført i området i en årrekke, og det er ikke rapportert om uheldige virkninger fra tiltaket tidligere jf. § 8 og § 12 – miljøforsvarlige metoder. Føre-var-prinsippet vurderes derfor ikke som relevant å vektlegge i saken jf. § 9.

Forstyrrelsene er også begrenset til at to personer (linjefører og hundefører) følger hver takseringslinje (ca. 1-4 km) med en fuglehund, som av søker området langs takseringslinja, en gang i løpet av perioden. Det er 38 slike takseringslinjer som i større og mindre grad ligger innenfor nasjonalparken. Innenfor Rangeldalen naturreservat er det 10 slike linjer. Som følge av Statskog SF og NINA sitt [pågående forskningsprosjekt](#) på lirype, storfugl og orrfugl, har omfanget av takseringslinjer økt i prosjektperioden 2025-2028 for å få tilstrekkelig antall km takseringslinjer. Takseringsdataene er avgjørende for prosjektets gjennomføring. Belastningen er dermed større enn tidligere for å få utført bestandskartlegging av lirypebestanden. Formålet er økt kunnskap for bærekraftig høsting av hønsefugl. Men etter endt prosjektperiode, bør det vurderes om takseringsomfanget skal nedjusteres av hensyn til øvrig fugle- og dyreliv i verneområdene jf. § 10 – økosystemtilnærming og samlet belastning.

Samtidig er artsmangfoldet i fjelløkosystemet under press på grunn av klimaendringer, arealbruk/inngrep og beskatning/høsting, og det registreres en tilbakegang for mange arter, noe som resulterer i at stadig flere kommer på rødlista. [Naturindeksen for fjelløkosystemet ble i 2025](#) til verdien 0,569 – moderat tilstand. Tilstand og utvikling til artsmangfoldet i fjellet innebærer at påvirkningene fra tiltak som kan reduseres, må vurderes – også aktivitet knyttet opp mot taksering og bærekraftig høsting av lirype jf. § 8 og 10.

Det er viktig at det brukes erfarne og godt dresserte fuglehunder, eldre enn 2 år, som kan kontrolleres ved oppflukt av fugl. Linjetaksering ved hjelp av hund for å innhente kunnskap

om bestandsnivå for lirype, vurderes til å være en miljøforsvarlig teknikk og driftsmetode jf. § 10 og 12.

Begrenset ferdsel til fots med fuglehund vurderes ikke å kunne påvirke vegetasjon i sårbare naturtyper nevneverdig. jf. § 8 og 10. Det vurderes som lite sannsynlig at tiltaket vil kunne medføre miljøforringelse, men dersom det skulle oppstå skader på verneverdier, vil tiltakshaver kunne bli pålagt retting av disse jf. § 11 – kostnader ved miljøforringelse.

Sau og rein beiter i området. Ferdsel med hund vil kunne forstyrre beitedyr, og det er derfor spesielt viktig at hundene som brukes har dokumentert aversjonsdressur, som forebygger at beitedyrene påvirkes negativt under takseringen. Så langt har tilbudet for aversjonsdressur mot sau vært større enn mot rein. Av hensyn til den praktiske gjennomføringen av takseringen, brukes bør og ikke skal om «rein-renhetsbevis» i en overgangsperiode i nasjonalparken. Dette for at tilstrekkelig antall hunder skal få denne dokumentasjonen. Etter konsultasjon med reindrifta, har det blitt stilt særlige krav til aversjonsdressur mot rein i Rangeldalen naturreservat. Taksering i første uka i perioden er fordelaktig for reindrifta i dette området, noe som har blitt vektlagt i Meråker kommune sitt vedtak etter hundeloven.

Dersom det er beitedyr langs takseringslinja, bør gjennomføringen avvendes til beitedyrene har trukket vekk, slik at unødige forstyrrelser unngås. Dialog med beitenæringene i forkant av takseringen, er nødvendig for å få informasjon om lokaliseringen av beitedyra. Det må også vises nødvendige hensyn til friluftlivet i området jf. § 8 og 10.

§ 48 - naturmangfoldloven

Basert på miljørettsprinsippene i §§ 8-12 vurderes tiltaket ikke å være i strid med verneformålet i nasjonalparken, eller til å påvirke verneverdiene nevneverdig.

Begge vilkårene for å kunne gi dispensasjon er vurdert:

1. ikke i strid med verneformålet – tiltaket vurderes ikke å gå på bekostning av biologisk mangfold og urørt natur. Tiltaket fremmer bærekraftig forvaltning og tradisjonelt friluftsliv for allmennheten.
2. ikke nevneverdig påvirkning av verneverdiene – forstyrrelsene av fugle- og dyrelivet vurderes å være begrenset og forbigående. Vilkår er satt for å redusere identifisert risiko for forstyrrelse fra ferdsel med løs hund på fugl, særlig i viktige våtmarksområder, og for å unngå konflikt mellom hund og beitedyr. Tiltaket gir viktig kunnskap, og nytten for tiltakshaver vurderes som større enn de begrensede ulempene for verneverdiene.

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
Lars Slettom

Vår ref.
26/4296- 1

Deres ref.

Vår dato
16.06.2026

Vår saksbehandler
Stian Sundsvik
908 41 799, sts@statskog.no

Søknad om tillatelse til rypetaksering i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og Rangeldalen naturreservat

Statskog SF forvalter statens grunn i Norge. Et av våre hovedmål er å tilrettelegge for allmennhetens tilgang til jakt, fiske og annet friluftsliv. I tillegg skal vi drive en bærekraftig småviltforvaltning hvor vi høster av et overskudd. Ressursforvaltningen skal baseres på innsamling og analyse av stedfestet informasjon.

Kunnskapen vi tilegner oss gjennom taksering er avgjørende for å ha oversikt over årlig kyllingproduksjon og svingninger i stamfugltetthet. På denne måten kan vi legge kunnskapsbaserte føringer for jakta. Takseringen skjer i samarbeid med Norsk institutt for naturforskning (NINA), og data tilgjengeliggjøres i Hønsefuglportalen.

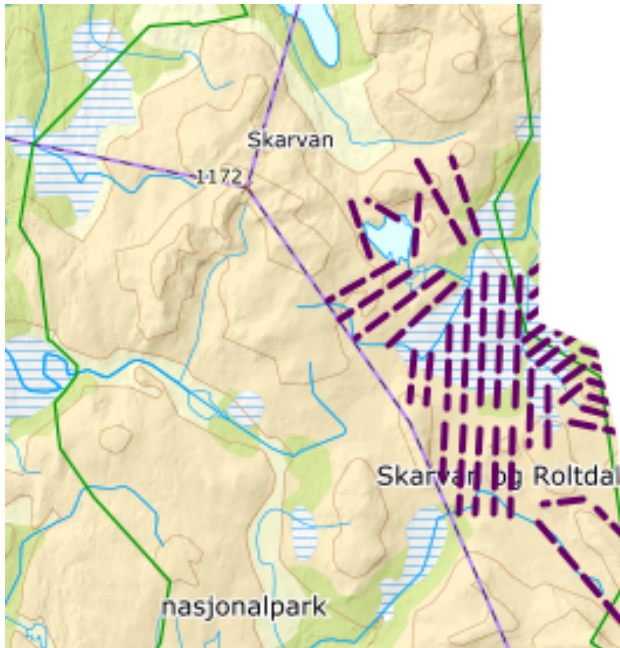
Statskog og NINA gjennomfører i perioden 2025 og til og med taksering 2028 et landsomfattende forskningsprosjekt på lirype, storfugl og orrfugl. Dette er for å sikre bærekraftig jakt på lirype og skogsfugl i framtiden. Flere jaktfelt i Meråker kommune inngår i prosjektet, dette gjelder også linjene i Skarvan og Roltdalen og i Rangeldalen. Takseringsdataene er avgjørende for prosjektets gjennomføring. Les mer om prosjektet her: <https://www.statskog.no/jakt-og-fiske/baerekraftig-forvaltning/hostingsprosjektet-2025-2027-for-rype-og-skogsfugl>

For å sikre best mulig kvalitet på de data som registreres i portalen er kursing og opplæring av taksører helt avgjørende for resultatet. Takseringen utføres derfor av personell som har gjennomgått kurs i linjetaksering. Et takstlag består av 2 personer og 1-2 jakthunder som ikke viser interesse for beitedyr. Takseringen vil bli utført som en linjetaksering etter distance sampling-metodikken. Dette er linjer på 1-4 km som legges tilfeldig i terrenget, med start- og stopp punkt. Taksørene følger linjen på kartet slavisk og registrerer hvor mye fugl de finner, avstand fra linjen og hva slags fugler som observeres (art, kjønn og alder). Dataene blir behandlet av NINA og resulterer i et estimat på hvor mye fugl man har pr km², kyllingproduksjon mm.

Det søkes med dette om tillatelse til taksering innenfor to verneområder:

1. Skarvan og Roltdalen nasjonalpark

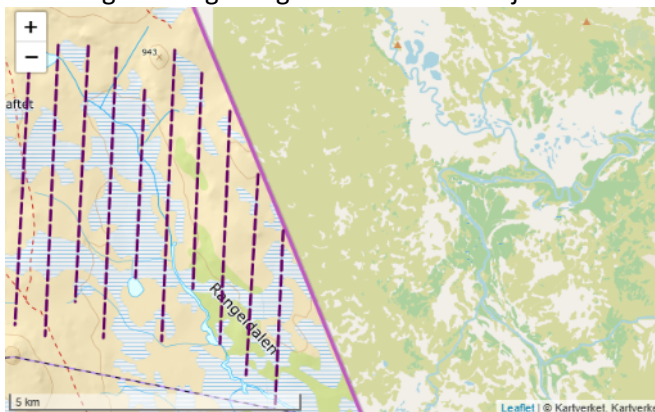
Taksering vil foregå langs etablerte takstlinjer innenfor nasjonalparken (Figur 1).

Figur 1: Etablerte takseringslinjer i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark.

2. Rangeldalen naturreservat

Taksering vil foregå langs etablerte takstlinjer innenfor naturreservatet (Figur 2).

Figur 2: Etablerte takseringslinjer i Rangeldalen naturreservat.

Takseringen planlegges gjennomført i perioden 1. august til 20. august, og det søkes om dispensasjon for årene 2026, 2027 og 2028.

Meråker kommune har gitt Statskog SF dispensasjon fra hundelovens båndtvangsbestemmelser for årene 2025, 2026, 2027 og 2028 (vedtak ligger vedlagt). Der fremgår det bl.a. at linjene i Rangeldalen skal takseres første uka i takseringsperioden hvert år, at hundene skal ha aversjonsbevis på sau, og at det arbeides fortløpende med aversjon mot rein. Ellers krever Statskog at hundene skal være 2 år gamle, godt trent, sikker i stand og at hundene skal kunne roes i oppflukt.

Med utgangspunkt i ovenstående søker Statskog SF om tillatelse til å gjennomføre taksering av hønsefugl i angitt tidsrom langs etablerte linjer i deler av verneområdene.

Med hilsen

Stian Sundsvik
jakt- og fiskekonsulent

Dette dokumentet er elektronisk signert

Vedlegg: 1

Meråker kommune
Sektor Kommunal Utvikling

Statskog SF

Postboks 63 Sentrum
7801 NAMSOS
Norway

Deres ref 2025/1900	Vår ref 2022/1268-31	Saksbehandler Margrete Bragstad Teveldal	Dato 30.06.2025
-------------------------------	--------------------------------	--	---------------------------

Svar søknad om videreføring av dispensasjon fra båndtvangbestemmelsene i forbindelse med taksering av rype og skogsfugl 2025 - 2029 - Meråker

Administrativt vedtak:

Saken er behandlet med vedtaksnr. 97/25 etter myndighet Delegerete vedtak - SKU

Det vises til Deres søknad om dispensasjon for bruk av løs hund i forbindelse med taksering av rype og skogsfugl, datert 17.3.2025.

AS Meraker Brug har i mange år gjennomført systematisk bestandsregistrering med hund over det meste av rypeterrengene i Meråker. Fra 2009 er takseringene gjennomført i samarbeid med Høgskolen i Hedmark og Nord-Trøndelag, med en takstmetode som brukes på landsbasis. Prosjektet har en egen hjemmeside, www.hosefugl.nina.no, som samler og gir informasjon fra hele landet. Meråker kommune kjenner til arbeidet med bestandstaksering av rype og skogsfugl, og det ble første gang gitt dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsen til dette formålet i Meråker kommune i 2005.

Nå når Statskog har tatt over AS Meraker Brug skjer takseringen i samarbeid med Norsk institutt for naturforskning (NINA) med samme metode som før overtakelsen (distance sampling). Det søkes om dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsen i tidsrommet 1-20 august og i en periode på 5 år (2025-2029). Statskog er også i gang med et nytt forskningsprosjekt som vil foregå i flere områder i Meråker. I disse områdene skal takseringen økes i forskningsperioden (2025-2028).

I 2023 var det et felles møte med oppdragstaker (Meråker jeger- og fisk), Meråker beitelag, Essand reinbeitedistrikt og Feren reinbeitedistrikt. Oppdragstaker opplyste i møtet at flere av hundene som skal brukes i forbindelse med takseringen har aversjonsbevis på rein, samt at de vil fortsette å jobbe med det slik at flere får

Rådhusgata 7
7530 MERÅKER

E-post
postmottak@meraker.kommune.no

Besøksadresse
Rådhusgata 7

www.meraker.kommune.no

Telefon
74813200

Org.nr.
NO 835231712

Bank
44700600030

aversjonsbevis på rein i framtiden. Kommunen er kjent med at oppdragstaker jobber for at flere hunder skal ha aversjonsbevis på rein også.

I 2023 ble det gitt dispensasjon for ett år som et «prøveår». Kommunen har ikke mottatt meldinger om uønskede hendelser, men er kjent med at ett vilkår i vedtaket ikke ble 100% fulgt opp. Kommunen har gjort Statskog oppmerksom på dette.

Statskog søkte om dispensasjon i 2024 over en periode på 4 år. Vedtaket ble påklaget og tatt til følge. Statskog fikk da dispensasjon for ett år i påvente av møte mellom klager og Statskog før 2025.

Det er samme linjer som skal takseres i årene framover som i 2023. Linjene ble da gjennomgått med beitenæringene.

Høring

Med bakgrunn i ovenstående sendte kommunen saken på høring til Saanti sijte, Gasken Laanten sijte og Meråker beitelag. Saken ble sendt ut på høring 26.3.2025 med høringsfrist 27.4.2025. Det kom ikke inn noen høringsinnspill til saken.

Begge reinbeitedistriktene fikk tilbud om konsultasjon, hvorav ett distrikt takket ja og ett nei. Det ble gjennomført konsultasjon med Saanti sijte den 26.6.2025. Statskog stilte også på konsultasjonen og det ble oppnådd følgende enighet:

- Søknaden endres fra 2025-2029 til 2025-2028.
- Det skal utføres et evalueringsmøte mellom Statskog og Saanti sijte halvveis i perioden.
- Rangeldalen takseres første uke av takseringsperioden i hvert år.
- Alle hunder som skal brukes under taksering i Rangeldalen skal ha aversjonsbevis på rein.
- Takseringsperioden bør være kortest mulig på alle takseringsområder.
- På sikt skal alle hunder som brukes under taksering ha aversjonsbevis for rein. Reinbeitedistriktet fortsetter å tilrettelegge for aversjonskurs.

Vurdering:

Kommunedirektøren ser viktigheten av å kjenne til bestandsstørrelsen før jakta, for å kunne fastsette en riktig kvote. Kommunedirektøren vil allikevel påpeke viktigheten av at hensynet til dyre- og fuglelivet, tamrein og bufe, samt andre brukere av utmarka ivaretas.

Takseringen vil ha et større omfang mtp. utvidelsen med forskningsprosjektet. Kommunedirektøren mener det er viktig å ha god dialog med beitenæringene i Meråker i årene som kommer.

Vurderinger gjort i henhold til Naturmangfoldloven §§8-12:

Kunnskapsgrunnlaget § 8

Båndtvangsbestemmelsene er satt blant annet med bakgrunn i hensyn til fugle- og dyrelivet i naturen, og gjelder både ville dyr, bufe og tamrein. Ved en eventuell dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene må hensynet til fugle- og dyrelivet ivaretas. Videre må det tas hensyn til tamrein og bufe.

Føre-var-prinsippet § 9

Bakgrunn for båndtvangsbestemmelsene legger kommunen til grunn for sin vurdering og beslutning i saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

Omsøkt dispensasjon vil øke belastningen for fugle- og dyrelivet i utmarka, samt andre brukere som beitenæringa.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Skader forårsaket av uheldig situasjon under takseringen skal kostes av skadegjører.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Det er viktig at det under takseringen brukes hunder som kan kontrolleres. At det ikke slippes løs flere hunder enn takstinstruksjonen sier. Hunder som ikke er i takstarbeide skal holdes i bånd.

Vedtak:

I henhold til «Lov om hundehold» § 9 3, (Unntak fra sikringsreglene) kan kommunen gi dispensasjon i forhold til båndtvangbestemmelsene. Søknaden godkjennes derfor som omsøkt, med endring etter konsultasjon.

1. Søknaden om bruk av løs hund i forbindelse med bestandstaksering av rype og skogsfugl godkjennes som omsøkt, med endring etter konsultasjon. Vedtaket er fattet med hjemmel i "Lov om hundehold" § 9 e, Unntak fra sikringsreglene.
2. Dispensasjonen gjelder for perioden mellom 1. august og 20. august for årene 2025, 2026, 2027 og 2028, men henstiller til at taksten gjennomføres **senest mulig** i denne perioden. Dette ut fra hensyn til dyre- og fuglelivet i utmarka.
3. Dispensasjon gjelder kun for planlagte takstlinjer, evt. polygon, Hundene skal holdes i bånd til start og etter slutt av takstlinja.
4. Rangeldalen takseres første uke i takseringsperioden hvert år.
5. Sau- og reindriftsnæringen skal varsles i forkant av takseringen. Det skal varsles hvem som skal takserer og hvor. Det skal varsles om endringer på dette også under takseringen.
6. Det skal brukes erfarne hunder som har aversjonsbevis for sau, samt for rein i Rangeldalen. I øvrig bør alle hunder også ha aversjonsbevis for rein.
7. Alle hunder skal bære takstvester og være minst 2 år.
8. Uønskede hendelser skal varsles beitelaget og dyreeier så raskt det lar seg gjøre.

Klageadgang

I henhold til Forvaltningslovens kapittel VI kan vedtaket påklages og klagefristen er 3 uker fra mottakelse av dette brevet. Klagen må være skriftlig og begrunnes og skal nevne det vedtaket det klages over. Klagen sendes Meråker kommune.

Med hilsen

Anne Marie Haneborg
sektorsjef kommunal utvikling

Margrete Bragstad Teveldal
utmærksrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen underskrifter

Vedlegg:

- 1 Søknad om videreføring av dispensasjon fra båndtvangbestemmelsene i forbindelse med taksering av rype og skogsfugl i tidsrommet 1. - 20. august 2025 - 2029 i Meråker..pdf

Kopi til:

MERÅKER BEITELAG SA

v/Oddbjørn Kaasa
Øvergardsveien 102
Postboks 236

7530 MERÅKER

ESSAND
REINBEITEDISTRIKT/SAANTI SIJTE
FÆREN REINBEITEDISTRIKT

7361 RØROS

7530 MERÅKER

AU 12/2026 Eventuelt /